

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ДРУГА ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ,
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА
КУЛЬТУРНІ ВИМІРИ

21 травня 2021р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8
від 31. 05. 2021 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Добровольська Г. Д. – студент 3-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гладка В. В. – студентка 2-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

УДК 321(477)(063)

С 91

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку: політико-правові, соціально-економічні та культурні виміри : матеріали другої Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 21 травня 2021 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2021. 145 с.

УДК 321(477)(063)

[Шафрански Р. Теория информационного оружия.
<http://psyfactor.org/infowar3.htm>]

5. Полумієнко С. К. Гібридна війна, її окремі передумови, стратегії та наслідки / Сергій Костянтинівич Полумієнко. // Вісн. НАН України. – 2017. – №8. – С. 72–82.

6. <https://np.pl.ua/2021/03/yermak-na-forumi-ukraina-30-kultura-media-turyzm-prezentuvav-tsentri-protydii-dezinformatsii/>

Хвостикова Ольга

аспірантка кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського
Наумкіна Світлана Михайлівна
доктор політичних наук, професор,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського
м.Одеса, Україна

ЛЮДСЬКИЙ ФАКТОР В СУЧАСНОМУ ПОЛІТИКО-ПРАВОВОМУ ПРОСТОРИ

Аналізуючи людський фактор в сучасному політико-правовому просторі, перш за все, варто звернути увагу на зроблену більшістю дослідників даної проблематики класифікацію форм політичної участі, які, як правило, відокремлюють такі її форми: участь у виборчому процесі (виборців, учасників передвиборчих кампаній, у тому числі суб'єктів їх фінансування, працівників на виборчих дільницях); здійснення впливу на політичних діячів та представників органів влади; участь у діяльності організацій, які здійснюють такий вплив; участь у розв'язанні питань функціонування громад тощо.

Принципово, що про свободу та добровільність різних форм участі можливо стверджувати лише у демократичній державі. У

численних дослідженнях з правових та політичних наук вивчено питання участі громадян у процесі прийняття політичних рішень, а саме – інтерпретацію цього феномену як критерію демократії. Численні моделі демократії у певний спосіб обов'язково передбачають наявність громадянської участі в управлінні політичними процесами. Так, наприклад, найпростішим варіантом є учасницька демократія прийняття політичних рішень, основні риси якої – «вимога надання аргументів сторонами політичного діалогу, доступність аргументів влади для всіх зацікавлених у діалозі громадян, обов'язковість рішень, вироблених в процесі діалогу між владою і громадянами, динамічність діалогу» [1, с. 375]. Натомість в умовах представницької демократії право відповідної участі у процесі прийняття рішень реалізовано шляхом делегування повноважень певним суб'єктам влади. Іноді протиставляють учасницьку та елітистську моделі демократії, вважаючи, що в умовах останньої політична участь громадян має бути обмеженою виборчою діяльністю, оскільки демократія не потребує їхньої широкої участі у процесі прийняття рішень.

Нещодавня глобальна хвиля демократизації поставила вчених перед великим концептуальним завданням. Вчені, спробувавши аналітично дослідити ці нові приклади демократії, йшли до двох потенційно суперечливих цілей. З одного боку, вони намагалися збільшити концептуальну диференціацію з метою охарактеризувати різноманітні нові форми демократії. З іншого – уникнути концептуального «розтягування», тобто відмовляються застосовувати концепт демократії до випадків, що засвідчують цілу сукупність атрибутів, які не відповідають їхньому визначенню демократії. Важливим наслідком реалізації цих цілей стало множення альтернативних форм концепту демократії, зокрема дивовижної кількості підтипів, як-от «авторитарна демократія», «неопатріомоніальна демократія», «військова демократія», «протодемократія» тощо.

З великою повагою відносячись к теоретичному обґрунтуванню Арнольдом Тойбні цивілізаційного розвитку сучасного світу, все ж дозволимо не погодитись з його твердженням (хоча й півстолітньої давнини), що для сучасної

західної цивілізації демократія – це добре налаштований інститут управління, який дозволяє прибрати межі між правителями і підданими, хоча на практиці атрибути влади знаходяться у невеликої групи спеціалістів – юристів, судій, поліцейських та ін. [Див. : 2, с. 22–24]. На жаль, підкреслювати у наш сучасний час професіоналізм управлінців у багатьох країнах, зокрема й в Україні, не відповідає дійсності. І, мабуть, тому зараз варто визначати не «хвилі демократії», а, навпаки, її своєрідний відкіт. Саме тому людський фактор в сучасному політико-правовому просторі, перш за все – участь громадян у політичному процесі в цілому та прийнятті політичних рішень, зокрема є найважливішою складовою і одночасно критерієм цивілізаційного розвитку сучасних країн світу.

Література.

1. Чабанна М. В. Громадянська участь у процесі прийняття політичних рішень на державному рівні як критерій демократичності політичного режиму. Київ: Наукові записки НаУКМА. 2011. Т. 121 : Політичні науки. С. 25–29.

2. Современная политическая наука: Методология: Научное издание / Отв. ред. О. В. Гаман-Голутвина, А. И. Никитин. 2-е изд., испр и доп. Москва: Издательство «Аспект-Пресс», 2019. 776 с.